

Człowiek – najlepsza inwestycja

PROGRAM NAUCZANIA

EKSPRESJA TALENTÓW – Integracja uczniów słyszących i niesłyszących.

Autorzy:

Mgr Sławomir Janczyński

Mgr Lucyna Wegnerowicz-Kieda

Mgr Paweł Skonieczny

Mgr Agnieszka Kowal

Mgr Janusz Waszak

Mgr Anna Burycz

Mgr Agnieszka Zygmunt

Mgr Agnieszka Rybak

Człowiek – najlepsza inwestycja

Spis treści

Rozdział	Tytuł	Strona
I	Plany nauczania	3
II	Cele	4
III	Programy bloków i rozkłady materiału	12
IV	Metody pracy	24
V	Środki dydaktyczne	28
VI	Propozycje metod sprawdzania i oceny osiągnięć edukacyjnych ucznia	30
VII	Przykładowe realizacje	33
VIII	Ewaluacja	56

Człowiek – najlepsza inwestycja

PLAN NAUCZANIA

Liceum ogólnokształcące

L.p.	Przedmioty nauczania	Liczba godzin zajęć
1	Język migany	60
2	Ekspresja i harmonia ruchu	18
3	Teatr z elementami biblioterapii	28
4	Sztuki plastyczne	14
5	Przygotowanie spektakli	22
6	Przygotowywanie wystaw	10
	Razem	152

Autorzy programu proponują, aby zajęcia języka miganego, ekspresji i harmonii ruchu, teatru z elementami biblioterapii oraz sztuk plastycznych były umieszczone w planie lekcji. Powyższe zestawienie zakłada, że zajęcia będą odbywały się przez 30 tygodni.

Proponujemy, aby w każdym tygodniu odbywały się dwie godziny zajęć języka miganego oraz dwie godziny zajęć artystycznych.

Z uwagi na charakter zajęć i ich cel, proponujemy, aby zajęcia bloku „Ekspresja i harmonia ruchu” odbywały się jako pierwsze. Zajęcia bloku „Teatr z elementami biblioterapii” powinny odbywać się zamiennie z zajęciami plastycznymi. Posłuży to bardziej wszechstronnemu rozwojowi talentów uczestników projektu.

Przygotowanie spektakli i wystaw powinny odbywać się przed planowanymi pokazami, a umiejscowienie tych zajęć w kalendarzu szkolnym zależy od osób odpowiedzialnych za przygotowanie pokazów i spektakli.

Człowiek – najlepsza inwestycja

II. Cele programu

Realizując program, jego uczestnik:

1. Przewycięży trudności czytelnicze.
2. Zwiększy poczucie bezpieczeństwa.
3. Odczuje wzrost samoakceptacji.
4. Przygotuje się do życia społecznego.
5. Zmniejszy stan frustracji i zmniejszy poziom agresji.
6. Rozwinie swoje talenty.
7. Uwrażliwi się poprzez sztukę.
8. Udoskonalili umiejętność współdziałania w grupie.
9. Udoskonalili umiejętność wyrażania swoich potrzeb
10. Podniesie sprawność ruchową.
11. Podniesie poziom komunikacji.

Omówienie celów programu

1. Przewyciężenie trudności czytelniczych.

Badania monitorujące poziom czytelnictwa, pokazują, że w latach 90tych nastąpiło załamanie czytelnictwa i poziom ten stale spada. Młodzież czyta coraz mniej książek, co skutkuje ubogim słownictwem oraz problemami z rozumieniem tekstu. Uczniowie szkoły ponadgimnazjalnej często za zbyt trudne zadanie uważają przeczytanie kilkudziesięciu stron tekstu, przeanalizowanie treści zawartych w tekście i zanotowanie kluczowych informacji.

Celem programu jest poprawa obecnej sytuacji. Chcemy zachęcić młodzież do czytania, podnieść poziom rozumienia tekstu i sprawić, że będą potrafili lepiej wyrażać swoje myśli.

Poprawa umiejętności związanych z przyswajaniem i rozumieniem tekstu przyczyni się do polepszenia komunikacji.

Człowiek – najlepsza inwestycja

2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa.

Jest to cel, który na pierwszy rzut oka może dziwić, gdyż wydaje się, że świat, w którym żyjemy, jest bezpieczny. Tymczasem rozmowy z młodymi ludźmi ujawniają, że nie czują się oni bezpiecznie.

Uczniowie nie czują się bezpiecznie w społeczeństwie, obawiają się, że więzi, które łączą ich z rówieśnikami, nie są silne, autentyczne.

Jeśli chodzi o przyszłość, to uczniowie są optymistami, jednak najczęściej nie potrafią wskazać drogi edukacyjnej i zawodowej, która zapewniłaby im bezpieczeństwo.

Trzecim przykładem ukazującym, że należy wzmacniać poczucie bezpieczeństwa wśród młodzieży są relacje pomiędzy rówieśnikami zdrowymi i niepełnosprawnymi.

Niepełnosprawni nie czują się bezpiecznie, gdyż bardzo często inaczej rozumieją świat. Zamykają się w swoim gronie, a to nie przygotowuje ich do życia w społeczeństwie.

Pełnosprawni uczniowie również nie czują się bezpiecznie w kontaktach z niepełnosprawnymi. Nie wiedzą, jak zachować się w kontakcie z niepełnosprawnymi, kiedy i jak im pomóc.

3. Wzrost samoakceptacji.

Program „Ekspresja talentów” przeznaczony jest dla osób, które mają zaniżoną samoakceptację. Wielu uczniów, w poprzednich etapach edukacji spotkało się taką postawą rówieśników oraz pedagogów, która sprawiła, że zwątpili w siebie i swoje umiejętności. Bardzo często ich najbliżsi, a więc ich rodzice i rodzeństwo nie wzmacniają atutów naszych uczniów, a nawet zniechęcają ich do samorozwoju. Uczniowie tacy muszą być wzmacniani poprzez ukazywanie im ukrytych talentów, a przynajmniej zachęceni do pracy nad sobą.

Człowiek – najlepsza inwestycja

4. Przygotowanie się do życia społecznego.

Głównym zadaniem dorosłych oraz instytucji, takich jak szkoła, jest przygotowanie młodych ludzi do życia we współczesnym społeczeństwie. Z tego powodu, należy rozwijać pewne cechy i umiejętności, które pomagają w życiu społecznym. Działania podejmowane w ramach niniejszego programu rozwijają komunikację, uczą pracy zespołowej przy poszanowaniu indywidualizmu. Właściwa realizacja programu wymusza u młodzieży punktualność, odpowiedzialność za swoje działania, rzetelność i pracowitość.

Program wdraża również młodzież do działania pod presją czasu i otoczenia. Stres, który pojawia się podczas wystąpień publicznych, jest również próbą przed trudnymi sytuacjami.

5. Zmniejszenie stanu frustracji i zmniejszenie poziomu agresji.

Gdy uczniowie nie potrafią wyrazić swoich emocji, mają problemy z komunikowaniem potrzeb i nawiązywaniem relacji, narasta w nich uczucie frustracji. W szkole przeradza się to w zachowania agresywne. Uświadamiając uczestnikom projektu wpływ braków w dziedzinie komunikacji na niepożądane zachowania, chcemy zapobiegać frustracji i agresji poprzez wykształcenie umiejętności znalezienia różnych sposobów i kanałów komunikacji.

6. Rozwinięcie przez uczniów talentów.

Projekt „Ekspresja talentów” jest przeznaczony również dla uczniów, którzy chcieliby rozwijać posiadane talenty. Kładziemy nacisk na talenty związane z występowaniem przed publicznością: aktorstwo, recytacja, śpiew, gra na instrumentach oraz te, które nie wymagają występów, lecz umożliwiają stworzenie scenografii czy wystawy prac plastycznych.

Człowiek – najlepsza inwestycja

7. Uwrażliwienie poprzez sztukę.

O mierze człowieczeństwa świadczy wrażliwość, z jaką postrzegamy świat i zjawiska na nim obecne. Pracując z młodzieżą, obserwujemy, że okazywanie szczerych uczuć, czy wrażliwość, postrzegane są przez młodzież jako oznaka słabości. Skutkiem takiego nastawienia jest niechęć do okazywania uczuć. Chcąc uwrażliwić uczestników projektu, nie powinniśmy czynić tego nachalnie. Przekonywanie do okazywania uczuć i mówienia o nich, nie przekona młodzieży, która z reguły niechętnie podporządkowuje się wizji społeczeństwa lansowanej przez dorosłych.

Od wieków sztuka jest tą dziedziną ludzkiej twórczości, która wywołuje silne emocje. Jeśli włączymy edukację artystyczną do procesu dydaktycznego, to absolwenci naszych szkół nie tylko będą znali najważniejsze dzieła sztuki światowej, ale również wykażą się wrażliwością w relacjach międzyludzkich.

8. Udoskonalenie umiejętności współdziałania w grupie.

Podczas realizacji niniejszego programu, jego uczestnicy będą wykonywali wiele zadań. Zdecydowany nacisk kładziemy na pracę zespołową. Zajęcia języka miganego i zajęcia artystyczne odbywają się w grupach. Wykonując kolejne zadania, uczestnicy mają wpływ na skład grup zadaniowych. Szczególnie wartościowe dla kształtowania umiejętności pracy zespołowej są zajęcia plastyczne, teatralne i choreoterapeutyczne. W ciągu kilkudziesięciu minut uczestnicy zajęć muszą stworzyć konkretny efekt w postaci układu tanecznego, pracy plastycznej, czy etiudy teatralnej. Dla uczniów szkoły ponadgimnazjalnej zadania te są bardzo skomplikowane. Najpierw muszą w kilka minut stworzyć efektywną grupę, następnie zaplanować i zrealizować postawione przed grupą zadania. Ta umiejętność jest dla uczniów kluczowa, ponieważ ich przyszłość będzie zależeć od zdolności kooperacyjnych.

Człowiek – najlepsza inwestycja

9. Udoskonalenie umiejętności wyrażania swoich potrzeb

Celem projektu „Ekspresja talentów” jest rozwijanie umiejętności wyrażania swoich potrzeb. Jest to bardzo ważne w czasie funkcjonowania ucznia na rynku edukacyjnym, jak również później. Autorzy programu postrzegają bowiem instytucje edukacyjne jako instytucje publiczne działające w warunkach wolnego rynku. Uczeń powinien świadomie zdobywać wiedzę i umiejętności, które pozwolą mu na dobry start i satysfakcjonujące funkcjonowanie na rynku pracy. Udany proces edukacyjny w dużej mierze zależy od relacji na linii nauczyciel-uczeń. Wiele nieporozumień na tej linii jest spowodowanych nieumiejętnym wyrażaniem swych potrzeb. W warunkach szkoły skutkuje to dwiema sprzecznymi postawami. Pierwsza z nich to wycofanie. Uczniowie nie mogą precyzyjnie określić swoich potrzeb, unikają komunikowania ich. Skutkiem są zakłócenia komunikacyjne i konflikty wywołane przez sprzeczne informacje.

Drugą postawę można nazwać roszczeniową. Uczniowie nie mogą, ale też nie chcąc wyrażać się precyzyjnie, wybierają domaganie się realizacji kolejnych celów. Postawa roszczeniowa zniechęca otoczenie do prezentujących ją uczniów i zamyka odbiorców na podejmowane później próby nawiązywania kontaktu.

Jeśli te umiejętności nie zostaną wykształcone, funkcjonowanie na rynku pracy nie będzie udane. Konflikty, którego przyczyną jest niedostateczne poinformowanie podwładnych, czy współpracowników o celu zadania, procedurach i narzędziach jego wykonania, są bardzo częste i bolesne. Zadania nie zostają wykonane, nieefektywne struktury są rozwiązywane, frustracja i agresja nie zachęcają do podjęcia próby zdobycia umiejętności wyrażania potrzeb.

Instruktorzy prowadzący zajęcia artystyczne poprzez zadania doskonalące świadomość swojego ciała, ćwiczenia scenariuszowe i aktorskie, a także współpracę w grupie, będą podnosić umiejętność wyrażania swoich potrzeb. Ponieważ w zajęciach będą uczestniczyć uczniowie słyszący i słabosłyszący, widzimy w tym szansę na udoskonalenie umiejętności wyrażania swych potrzeb przez osoby niepełnosprawne. Jeśli niepełnosprawni będą potrafili wyrazić swe oczekiwania, to będą lepiej funkcjonowali w społeczeństwie, w którym większość stanowią osoby w pełni sprawne. Dla zdrowych uczestników projektu, współdziała-

Człowiek – najlepsza inwestycja

nie z niesłyszającymi rówieśnikami to również wielka korzyść. Będą bowiem potrafili właściwie odczytać oczekiwania niepełnosprawnych, których spotkają na swojej drodze.

Dzięki temu uczniowie będą lepiej przygotowani do funkcjonowania w otwartym społeczeństwie, w którym sygnalizowanie potrzeb jest podstawą interakcji społecznych.

10. Podniesienie sprawności ruchowej.

Od wielu lat spada sprawność fizyczna polskiej młodzieży. W lekcjach wychowania fizycznego bierze udział tylko część uczniów. W czasie wolnym niewielkie grupy zapełniają boiska. Czynny sport nie odgrywa dużej roli w naszym życiu. Ten model jest kontynuowany w późniejszym wieku. Dominuje siedzący tryb życia. Poważnym problemem jest zła dieta oraz czynniki zewnętrzne (zanieczyszczenie środowiska). Wszystkie te czynniki mają wpływ na jakość i długość naszego życia. Twórcy i realizatorzy projektu „Ekspresja talentów” nie mieli ambicji stworzenia grupy sporcmenów i miłośników sportu. Poprzez działania artystyczne, chcemy zwiększyć poziom sprawności uczniów. Elementy pantomimy, czy ćwiczenia z zakresu ruchu scenicznego, wymagają precyzji i dlatego muszą być wielokrotnie powtarzane. Proces przygotowywania spektaklu czy układu tanecznego możemy więc uznać za trening sprawności i okazję do wysiłku fizycznego. Uczniowie, którzy będą mogli zobaczyć sfilmowane efekty swojej pracy, z pewnością docenią swój wysiłek i być może uznają aktywność fizyczną za element ubogacający ich życie i czyniący je pełniejszym.

Twórcy programu, a także instruktorzy zakładają, że nawet jeśli uczniowie nie będą w stanie od razu wykonywać przewidzianych zadań, to znacznie się usprawnią. Autorzy programu zachęcają do poszukiwania instruktorów, którzy mogą zaproponować młodzieży takie działania, które ją zainteresują i będą kontynuowane we własnym zakresie po zakończeniu projektu.

Człowiek – najlepsza inwestycja

11. Podniesie poziomu umiejętności komunikacyjnych.

Wszystkie wyżej wymienione cele dotyczą jednej fundamentalnej umiejętności, która dziesiątki tysięcy lat temu zadecydowała o pozycji człowieka wśród innych gatunków, a obecnie pozwala tworzyć wspaniałe wytwory cywilizacji. Ta umiejętność to precyzyjne komunikowanie się.

Proponujemy uczniom realizującym program wiele sposobów komunikowania się.

Zaczynamy od języka miganego. Uczniowie poznają kilkaset znaków, dzięki którym mogą opisać wiele sytuacji, porozumieć się z uczniami niesłyszącymi oraz z osobami słyszącymi, którzy również opanowali tę umiejętność. Należy również uznać język migany za „język obcy”, którego opanowanie wymaga wysiłku i stałego doskonalenia, a jego znajomość jest znaczącym atutem, również na rynku pracy.

Podnoszenie poziomu komunikacji odbywa się również podczas zajęć artystycznych. Uczniowie wypowiadają się za pomocą ruchu scenicznego. Piszą scenariusze spektakli i w ten sposób uczą się formułować myśli i precyzyjnie planować skomplikowane działania. Podczas zajęć teatralnych, uczniowie poznają również komunikacyjne znaczenie dźwięku, muzyki i światła.

Uczestnicy projektu komunikują się poprzez tworzenie prac plastycznych. Poznając różne techniki plastyczne, uczniowie poznają kolejne kanały komunikacji. Twórcy programu założyli, że na zajęciach bloku „sztuki plastyczne”, uczniowie będą przygotowywać prace plastyczne, które zostaną wykorzystane podczas uroczystości szkolnych. Znając cel, któremu posłużą prace, uczniowie będą starali się za pomocą środków artystycznego wyrazu zakomunikować określone treści związane z chwilami ważnymi dla szkoły, a także upamiętniającymi ważne rocznice narodowe i państwowe.

Jeśli chodzi o doskonalenie komunikacji, to za szczególnie ważne autorzy niniejszego programu uważają przekazanie młodzieży tej prawdy, że komunikujemy się na wiele sposobów i używamy w tym celu wielu kanałów. Postrzeganie licznych działań jako sposobów komunikacji sprawi, że młodzi ludzie będą bar-

Człowiek – najlepsza inwestycja

dziej świadomie stosować różne środki wyrazu w celu zakomunikowania światu określonych treści.

Człowiek – najlepsza inwestycja

III. Programy bloków i rozkłady materiału

Blok: język migany	
Cele	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdobywa umiejętności niezbędne do stosowania w praktyce kontaktów interpersonalnych, - poszerza zdobytą wcześniej wiedzę, - wykorzystuje zdobyte umiejętności posługiwania się językiem migany do lepszego zrozumienia świata ludzi niesłyszących, - rozumie złożoność a jednocześnie jedność świata, w którym każdy powinien określić swoje miejsce, - kształtuje odpowiedzialną i twórczą postawę potrzebnej do wyboru drogi życiowej, - zdobywa umiejętności umożliwiające dalszą edukację i rozwój indywidualnych zainteresowań, - jest wspomagany w jego drodze do dojrzałości intelektualnej, emocjonalnej i społecznej, - poznaje zunifikowane znaki języka miganego w zakresie daktylografii i ideografii, - rozwija język polski w mowie i piśmie z wykorzystaniem systemu językowo – migowego w procesie dydaktyczno – wychowawczym, - rozwija umiejętności odczytywania mowy z ust, - wzbogaca słownictwo polskie w mowie, - kształci sprawność językową, - przełamuje bariery w komunikowaniu się osób niesłyszących ze słyszącymi.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Cele	<ul style="list-style-type: none"> - poznaje środowisko osób niesłyszących, - kształtuje gotowość do aktywnego udziału w życiu publicznym, - rozumie i toleruje inne kultury, - kształtuje wrażliwość na los drugiego człowieka i gotowość przyjęcia mu z pomocą, - rozwija postawy szacunku i odczuwania satysfakcji z podjętych działań wspierających integrację szkoły, - kształtuje umiejętności bezkonfliktowego rozwiązywania problemów i opanowywania niewłaściwych emocji, - wzmacnia swoją pozycję społeczną w zespole klasowym i społeczności szkolnej, - wzmacnia swoje mocne strony, - rozwija umiejętność samooceny, - doskonali percepcję i werbalizację czytanych tekstów (metoda kombinowana, 	
Rozkład materiału zajęć języka miganego		
I.p.	Ilość godzin	Tematyka zajęć
1.	2	Polski alfabet palcowy – znaki statyczne w pozycji klasycznej.
2.	2	Polski alfabet palcowy – znaki dynamiczne.
3.	2	Znaki liter polskich i diagrafów.
4.	2	Znaki liczebników głównych i porządkowych.
5.	1	Znaki daktylograficzne – ćwiczenia utrwalające.
6.	1	Wprowadzenie znaków ideograficznych z katalogu „W szkole”.
7.	2	Nauka znaków migowych ze zbioru „Szkola”.
8.	1	Nauka znaków migowych ze zbioru „W szkole” oraz „Lekcja historii”.
9.	1	Nauka znaków migowych z kategorii „Historia”.
10.	1	Nauka znaków ideograficznych ze zbioru „W klasie” i „Geografia”.
11.	1	Zapoznanie ze znakami migowymi z kategorii „W klasie” i z katalogu „Lekcja biologii”.

Człowiek – najlepsza inwestycja

12.	2	Nauka znaków matematycznych.
13.	1	Znaki migowe z kategorii „Lekcja matematyki”
14.	1	Ćwiczenia utrwalające.
15.	2	Nauka ideografii – Czas, przestrzeń, barwy.
16.	1	Nauka znaków migowych z katalogu „teatr”, „zajęcia plastyczne”
17.	1	Nauka znaków migowych z katalogu „Internet”.
18.	1	Wprowadzenie znaków ideograficznych z katalogu „W klubie i w świetlicy”.
19.	2	Wprowadzenie znaków ideograficznych z katalogu „W jadalni”.
20.	1	Ćwiczenia utrwalające.
21.	2	Nauka znaków migowych z katalogu „Miasto”.
22.	2	Wprowadzenie znaków ideograficznych z katalogu „W jadalni”.
23.	2	Nauka znaków ideograficznych z kat. „Turystyka, sport i wypoczynek”.
24.	2	Nauka znaków migowych z kat. „Wizyta u lekarza”.
25.	2	Nauka znaków migowych z kat. „Nazwy geograficzne”.
26.	2	Nazwy geograficzne – ideografia.
27.	2	Nazwy miast i państw.
28.	2	Ćwiczenia utrwalające.
29.	1	Historia i współczesność – ideografia.
30.	1	Znaki migowe z kategorii „Kształcenie”.
31.	1	Znaki migowe z kategorii „Literatura”.
32.	1	Znaki migowe z kategorii „Nasz język ojczysty”.
33.	1	Znaki liturgiczne – tradycje świąteczne.
34.	4	Tworzenie i odgrywanie scenek.
35.	1	Nauka kolędy „Przybieżeli pasterze do Betlejem”.

Człowiek – najlepsza inwestycja

36.	1	"Wycieczka zagraniczna" – ćwiczenia tekstowe.
37.	1	Ideografia – znaki historyczne.
38.	1	Znaki przyrodnicze – ideografia.
39.	1	Nauka znaków geograficzno-historycznych.
40.	2	Ćwiczenia utrwalające.
	60	

Człowiek – najlepsza inwestycja

Blok: Ekspresja i harmonia ruchu	
Cele	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie piękno i harmonię utworów muzycznych, – reaguje na przerwę w muzyce, – reaguje na zmiany tempa, – swobodnie porusza się w różnych kierunkach, jednocześnie obserwując przestrzeń wokół siebie, – rozróżnia podstawowe cechy tańców narodowych, regionalnych i towarzyskich, – stosuje w praktyce podstawowe formy towarzyskie obowiązujące podczas tańca (zaprasza do tańca, kulturalne zachowanie w tańcu), – zna podstawowe układy taneczne z wybranych tańców narodowych i towarzyskich, – bierze czynny udział w imprezach szkolnych oraz lokalnych, – osiąga zadowolenie z uczestnictwa w zajęciach zespołu poprzez satysfakcję z udanych występów i efektów wspólnej pracy, – umie współpracować w zespole, odczuwa poczucie więzi i odpowiedzialności za wspólną pracę, – potrafi pożytecznie i aktywnie spędzać wolny czas.
<p>Zagadnienia</p> <p>Ćwiczenia rytmiczno-taneczne mające na celu doskonalenie poczucia rytmu oraz „oswojenie się” z muzyką:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wystukiwanie, wyklaskiwanie rytmu, • rozróżnianie tempa, • ilustrowanie muzyki ruchem, • zabawa z piktogramami, <p>Ćwiczenia ruchowe przy muzyce wyrabiające ogólną sprawność ruchową całego ciała</p> <p>Proste układy sportowe z wykorzystaniem różnych technik tanecznych.</p> <p>Poznaj siebie poprzez ruch – wybrane elementy ćwiczeń Feldenkraisa.</p> <p>Elementy kinezylogii edukacyjnej.</p> <p>Wybrane elementy ćwiczenia z zakresu mobilnej rekreacji muzycznej.</p>	

Człowiek – najlepsza inwestycja

Rozkład materiału zajęć „Ekspresja i harmonia ruchu”		
I.p.	Ilość godzin	Tematyka zajęć
1.	2	Wprowadzenie do zajęć, techniki relaksacyjne.
2.	2	Podstawy ugruntowania.
3.	2	Stabilność jako symboliczny kontakt z ziemią.
4.	2	Łączność człowieka z ziemią.
5.	2	Uwrażliwienie na grupę.
6.	1	Przestrzeń miejscem spotkań.
7.	1	Dolne partie ciała symbolicznie związane ze stabilnością.
8.	1	Rozluźnienie górnych partii ciała.
9.	1	Granice łączące i dzielące.
10.	1	Inicjowanie ruchu w różnych częściach ciała.
11.	1	Symboliczny aspekt lotu.
12.	1	Granice wolności.
13.	1	Granice przestrzeni.
	18	

Człowiek – najlepsza inwestycja

Blok: Teatr z elementami biblioterapii	
Cele	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">– poznaje twórczość teatralną,– świadomie uczestniczy w życiu kulturalnym,– poszerza zainteresowania humanistyczne,– wyzwala możliwości kreatywne,– uwrażliwia się na sztukę,– przygotowuje się do samokształcenia,– organizuje przedstawienia dotyczące ważnych wydarzeń historycznych,– wyraża swoje emocje w sposób niewerbalny,– uświadamia sobie istnienie komunikacji niewerbalnej i kształtuje jej elementy poprzez pantomimę,– zwiększa pewność siebie – np. podczas publicznych występów,– kształtuje specjalną sprawność fizyczną zwiększającą świadomość swojego ciała (stymulowanie gibkości, zwinności, płynności ruchu),– nabywa przekonanie, że w książkach można znaleźć odpowiedzi na wiele nurtujących pytań natury egzystencjalnej, można znaleźć wzorce osobowe, materiał do refleksji nad samym sobą i nad tym co się czyni,– przezwycięża trudności czytelnicze, częstych zwłaszcza u ucznia niesłyszącego i słabosłyszącego. Utwór literacki staje się wówczas środkiem wzmacniającym poczucie jego wartości,– eliminuje stan frustracji i sytuacji stresowej, a szczególnie akceptuje własną osobę, taką jaką ona jest,– eliminuje zachowania agresywne,– kształtuje właściwe postawy,– rozwija osobowość twórczą poprzez prezentowanie literackich wzorców osobowych godnych naśladowania,– wzbogaca wiedzę, język, zdolność rozumienia pojęć moralnych.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Zagadnienia	<p>Ogólna wiedza o teatrze (historia).</p> <p>Rodzaje teatru (osoby, dramatyczny, cieniowy, lalkowy, plastyczny, groteski, pantomima).</p> <p>Muzyka w spektaklu.</p> <p>Etapy tworzenia scenariusza (didaskalia, role pierwszo i drugoplanowe).</p> <p>Rola scenografii w spektaklu.</p> <p>Rodzaje lalek teatralnych (kukiełka, marionetka, pacynka).</p> <p>Praca nad etiudami teatralnymi.</p> <p>Teatr „od kuchni”.</p> <p>Współpraca z wrocławskimi placówkami kulturalnymi.</p> <p>Przedstawienia teatralne.</p> <p>Happeningi związane z ważnymi rocznicami.</p> <p>Praca z książkami podzielonymi na następujące grupy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – materiały uspokajające – książki przygodowe, fantastyka, oraz literatura humorystyczna; – materiały pobudzające – książki o tematyce awanturniczo - przygodowej, wojenne, podróżnicze i popularnonaukowe, – materiały refleksyjne – powieści obyczajowe, biograficzne, romanse, psychologiczne i socjologiczne, religijne. 	
Rozkład materiału zajęć teatralnych z elementami biblioterapii		
I.p.	Ilość godzin	Tematyka zajęć
1	2	Co to jest scenariusz? Czytanie i omawianie scenariuszy.
2	1	Redagowanie własnych scenariuszy.
3	1	Czytanie i omawianie własnych scenariuszy.
4	1	Omówienie i analiza wszystkich scen spektaklu.
5	1	Czytanie tekstu. Praca nad interpretacją.
6	1	Praca nad dykcją. Impostacja głosu..
7	1	Ruch sceniczny i elementy pantomimy.
8	1	Ćwiczenia z zakresu ruchu scenicznego.

Człowiek – najlepsza inwestycja

9	1	Rola mimiki i ruchu w wyrażaniu emocji.
10	1	Odgrywanie przeciwstawnych emocji – praca nad mimiką i ruchem.
11	1	Założenia teatru plastycznego.
12	1	Dobór materiałów do spektaklu – rola kontrastowych tkanin.
13	1	Ćwiczenia z tkaniną.
14	1	Tekst, ruch, emocje – zadania aktorskie przy recytacji.
15	1	Sceny taneczne w spektaklu.
16	2	Ćwiczenia aktorskie podsumowujące umiejętność tworzenia scenariusza, ćwiczenia dykcyjne i ruch sceniczny.
17	1	Doskonalenie umiejętności kontaktu z widzami.
18	2	Rola muzyki w przedstawieniu. Propozycje uczniowskie.
19	1	Dobór muzyki do przedstawienia.
20	1	Prace nad skorelowaniem ruchu scenicznego z muzyką.
21	1	Funkcje światła w przedstawieniu.
22	1	Sceniczna zabawa światłem.
23	1	Teatr cieniowy.
24	1	Dobór rekwizytów do spektaklu.
25	1	Rola multimediiów w teatrze.
	28	

Człowiek – najlepsza inwestycja

Blok: Sztuki Plastyczne		
Cele	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – bierze udział w konkursach plastycznych (promocja szkoły), – dekoruje szkołę, – przygotowuje oprawę plastyczną uroczystości szkolnych: apele, plakaty, spotkania, – przygotowuje scenografię i dekoracje (kostiumy, rekwizyty), – kształtuje umiejętności: projektowania, komponowania, stosowania różnych technik plastycznych, wykonywania samodzielnie prac, projektów plastycznych. 	
Zagadnienia	<p>Malarstwo (akwarelowe, tempera, olejne) zagadnienia dotyczące dziedziny malarstwa: przygotowanie warsztatu młodego artysty, kompozycja, barwy.</p> <p>Rysunek (pastele, węgiel, ołówki) szkic, kompozycja.</p> <p>Projektowanie: elementy architektury (rzuty, detale architektoniczne).</p> <p>Projektowanie: grafika warsztatowa i komputerowa (plakaty, zaproszenia) projektowanie dekoracji, elementów scenografii.</p>	
Rozkład materiału sztuki plastyczne		
I.p.	Ilość godzin	Tematyka zajęć
1.	2	Poznanie umiejętności plastycznych uczestników projektu.
2.	2	Tworzenie „prac powitalnych”, których motywem przewodnim są słowa powitania.
3.	2	Martwa natura.
4.	2	Portret.
5.	2	Poznanie innych technik artystycznych.
6.	2	Tworzenie prac w technice collage.
7.	2	Zasady tworzenia plakatów – wykonywanie plakatów
	14	

Człowiek – najlepsza inwestycja

Blok: Przygotowanie spektakli		
Cele:		
Przygotowanie spektakli.		
Wykorzystanie umiejętności zdobytych podczas zajęć innych bloków zajęć artystycznych.		
Wystąpienie podczas spektaklu jako aktorzy lub członkowie obsługi technicznej.		
Rozkład materiału zajęć „przygotowanie spektakli”		
I.p.	Ilość godzin	Tematyka zajęć
1.	4	Przygotowywanie materiału multimedialnego.
2.	2	Przygotowywanie ścieżki dźwiękowej.
3.	2	Przygotowywanie rekwizytów.
4.	4	Przygotowywanie scenografii.
5.	10	Próby spektaklu.
	22	

Człowiek – najlepsza inwestycja

Blok: Przygotowanie wystaw		
Cele: Przygotowanie materiału na wystawę prac uczniowskich: Wdrożenie uczniów do realizowania niewielkich projektów. Wykorzystanie umiejętności zdobytych podczas zajęć bloku „Sztuki plastyczne”.		
Rozkład materiału zajęć „Przygotowanie wystaw”		
I.p.	Ilość godzin	Tematyka zajęć
1.	1	Zaplanowanie koncepcji wystawy.
2.	1	Dobór prac spośród wykonanych podczas zajęć bloku „Sztuki plastyczne”.
3.	4	Tworzenie nowych prac plastycznych, które będą zaprezentowane na wystawie.
4.	1	Ostateczny wybór prac.
5.	3	Przygotowanie prac do ekspozycji.
	10	

Człowiek – najlepsza inwestycja

IV. Metody pracy:

Przygotowując koncepcje projektu „Ekspresja talentów”, a także tworząc niniejszy program, autorzy skoncentrowali się na celach szczegółowych wśród których na pierwsze miejsce wysunęła się poprawa umiejętności komunikacyjnych. Metody realizacji projektu zostały dobrane w ten sposób, aby rozwijać i wspierać umiejętności komunikacyjne.

1. Wykład z elementami pogadanki. Dyskusja.

Instruktorzy w formie krótkiej pogadanki prezentują kolejne idee, które następnie uczniowie będą poznawali w formie ćwiczeń i konkretnych zadań.

Ta swoista podbudowa teoretyczna jest konieczna, gdyż wśród uczniów znajdują się zarówno osoby, które posiadły już wiedzę i rozwijają swoje zdolności, jak również osoby, które mając chęci nie zetknęły się jeszcze z proponowanymi działaniami.

Za pomocą wykładu, warsztatu i dyskusji, instruktorzy prezentują pochodzenie danego kierunku sztuki, jego cech i zasad, według których będzie przebiegało jego poznawanie. Poprzez dyskusję, instruktorzy poznają nastawienie uczniów do proponowanego tematu. Dzięki temu mają możliwość dobrania metod, a nawet zmodyfikowania wcześniejszych założeń.

Jako wstęp do zajęć plastycznych uczniowie poznają zasady stosowania technik malarskich i rzeźbiarskich, historię stylów, czy sylwetki głównych twórców. Ten materiał umożliwi uczniom pogłębienie zainteresowań plastycznych wtedy, gdy staną się świadomymi uczestnikami kultury.

2. Warsztat

Ogromną większość czasu, poświęconego na realizację projektu, zajmują zajęcia warsztatowe.

Instruktorzy prezentują fragmenty zadań, a uczestnicy po krótkiej wymianie spostrzeżeń realizują zadania. Bardzo ważnym elementem podnoszącym efektywność zajęć jest ich filmowanie. Odtworzenie fragmentów zajęć podczas ich trwania, czyli

Człowiek – najlepsza inwestycja

„na gorąco”, pozwala dokonać samooceny, skorygować niedociągnięcia i przede wszystkim pokazać uczniom efekt pracy zaraz po jej wykonaniu.

Elementem koniecznym podczas działań warsztatowych jest ich omówienie. Instruktorzy wyrażają swoje opinie zarówno o działaniach grupy, jak również o dokonaniach poszczególnych uczniów. Konieczność omówienia warsztatu wymaga od instruktora dużych umiejętności interpersonalnych. Ważne bowiem jest to, aby dokonać rzetelnej oceny, która ma kształtować człowieka, a nie zniechęcić go do dalszej pracy.

3. Praca w grupach:

Podczas wszystkich zajęć twórcy programu i instruktorzy preferują pracę w grupach. Ta metoda najlepiej wzmacnia umiejętności komunikacyjne uczniów. Podczas zajęć języka miganego uczniowie aranżują scenki, w których bierze udział kilkoro uczniów. Bardzo często uczniowie mają zadany kontekst, ale szczegóły „rozmowy” zależą już od nich. Muszą więc improwizować, co w przypadku języka miganego jest szczególnie trudne.

Podczas zajęć teatralnych uczniowie realizując zadania aktorskie pracują w kilkuosobowych grupach, ale już podczas pracy nad spektaklem grupy liczą kilkanaście osób.

Duża część zadań realizowanych w ramach bloku „Ekspresja i harmonia ruchu” jest realizowana w niewielkich grupach. W tym wypadku praca w grupach pozwala lepiej zapanować nad przestrzenią. Instruktorzy proponowali uczniom zadania, które wymagały współdziałania i pewnej dozy zaufania. To również sprawdzało się podczas pracy zespołowej.

Najbardziej widowiskowymi przejawami pracy zespołowej były układy choreograficzne wykonywane przez młodzież podczas zajęć lub uroczystości szkolnych.

Praca w grupach jest również preferowana podczas zajęć plastycznych. Uczniowie są wówczas w stanie w ciągu krótkiego czasu stworzyć większe i bardziej efektowne prace. Na etapie projektowania, ale również realizacji, w większej grupie dochodzi do swoistej „burzy mózgów” i dlatego efekty pracy są ciekawsze.

Człowiek – najlepsza inwestycja

4. Praca indywidualna.

Chociaż preferowaną metodą pracy w projekcie jest praca zespołowa, to niektóre z działań kładły nacisk na indywidualne dokonania. Podczas castingu do określonych ról, uczniowie otrzymywali bardzo skomplikowane zadania aktorskie i w ich realizacji byli zdani tylko na siebie. Również podczas innych realizacji (jak choćby elementy pantomimy), uczniowie sami przygotowywali swoje wystąpienie i samodzielnie je wykonywali.

5. Projekcje filmowe.

Uzupełnieniem pogadarek, jak również elementem podsumowującym cały blok zajęć, były projekcje, podczas których instruktorzy prezentowali działania będące profesjonalnym wydaniem tego, co próbowali wdrożyć w gronie uczestników projektu.

To swoiste ukazywanie wyższego wymiaru realizowanych działań miało na celu motywowanie uczniów do dalszej pracy tak, aby nawet po zakończeniu udziału w projekcie, byli zainteresowani rozwojem umiejętności „zaszczepionych” podczas lat spędzonych w szkole.

Autorzy i realizatorzy projektu zamierzali łączyć różne techniki artystyczne, wśród których ważne miejsce zajmowały multimedia. W spektaklach i innych działaniach pojawiały się krótkie filmy uatrakcyjnijające fabułę oraz pomagające zrealizować te pomysły, których nie dałoby się ukazać na scenie. Instruktorzy, zwracając uwagę uczniów na film, zachęcali ich do kontynuowania edukacji filmowej. Aby zasugerować jakieś rozwiązania, instruktorzy prezentowali fragmenty filmów zaliczanych do klasyki kina. Czynili to również po to, aby ukazać znaczenie i moc dźwięku, muzyki i innych elementów, które tworzą nastrój obrazu.

Zajęcia języka miganego nie były filmowane, gdyż proces zdobywania wiedzy nie wymagał tego działania. Natomiast efekty w postaci tworzenia filmowego słownika języka miganego, czy scenek, były filmowane i stanowiły materiał poglądowy dla uczestników projektu, a także dla innych uczniów. Po zakończeniu projektu stały się również pamiątką po projekcie.

Człowiek – najlepsza inwestycja

6. Metody stosowane podczas zajęć języka miganego (poza omówionymi wyżej).
 - a) Praca z podręcznikiem.
 - b) Praca z tekstem (czytanie, pisanie, układanie dialogów, pytań i odpowiedzi).
 - c) Ćwiczenia pod kierunkiem nauczyciela.
 - d) Metody eksponujące i praktyczne (próby literackie, inscenizacje, naśladowanie, udział w imprezach szkolnych).
 - e) Metody przyspieszonego uczenia się.
 - f) Gry dydaktyczne.
 - g) Praca ze stronami internetowymi ze znakami języka migowego (słowniki, filmy).

Człowiek – najlepsza inwestycja

V. Środki dydaktyczne:

Odtwarzacze CD:

- jest używany na niemal każdym zajęciu,
- instruktorzy odtwarzają muzykę potrzebną do wykonywania zadań,
- podczas spektakli i wystaw umożliwiają odtwarzanie muzyki,
- podczas zajęć plastycznych pomagają stymulować wyobraźnię uczniów.

Komputer:

- służy do edycji materiałów stworzonych podczas zajęć,
- pozwala dokumentować działania,
- jest wykorzystywany na wszystkich etapach realizacji programu.

Projektor multimedialny:

- umożliwia projekcje filmowe,
- pozwala na szybkie obejrzenie efektów pracy,
- podczas spektakli umożliwia zaprezentowanie scen filmowych.

Kamera cyfrowa/ ekran:

- za jej pomocą można dokumentować zajęcia,
- pozwala stworzyć materiał filmowy wykorzystywany później podczas pokazów.

Mikrofony i mikroporty:

- umożliwiają prezentowanie wyników pracy (spektakle, wystawy),
- pozwalają oswoić się uczniom z ich przetworzonym głosem.

Reflektory:

- w warunkach amatorskich stanowią namiastkę profesjonalizmu podczas realizacji zadań aktorskich,
- służą budowaniu nastroju, kierowaniu uwagą widza w określonym kierunku.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Filmy:

- stanowią materiał poglądowy zapowiadający działania, które mają nastąpić, jak również podsumowujący efekty pracy,
- motywują to dalszych starań,
- stanowią zaczyn dyskusji.

Podręczniki/ strony www:

- wspierają pracę instruktorów,
- umożliwiają samodzielne pogłębianie zagadnień poruszanych na zajęciach.

Człowiek – najlepsza inwestycja

VI. Propozycje metod sprawdzania i oceny osiągnięć edukacyjnych ucznia.

Warunkiem powodzenia projektu jest to, że będzie on realizowany w ramach zajęć obowiązkowych. Takie potraktowanie zajęć wymaga stosowania systemu oceniania. System, który proponują autorzy projektu, nie jest jednolity.

W projekcie „Ekspresja talentów” dokonaliśmy podziału systemów oceniania na dwie kategorie:

- 1) Zajęcia języka miganego, do którego instruktor stworzył własny system oceniania.
- 2) Zajęcia artystyczne, w przypadku których stosowano inne, niestandardowe metody oceniania.

Ocenianie na zajęciach języka miganego:

A) Zakres podstawowy nauczania

WYMAGANIA PODSTAWOWE (ocena 2-3)

Uczeń:

- posługuje się polskim alfabetem palcowym i znakami liczebników,
- poprawnie używa znaków ideograficznych w systemie językowo – migowym na określonym poziomie kształcenia,
- udziela odpowiedzi na pytania w języku migowym,
- potrafi korygować błędy w zakresie cech dystynktywnych znaków migowych,
- aktywnie uczestniczy w lekcji.

WYMAGANIA ROZSZERZONE (ocena 4-5)

Uczeń:

- doskonale porozumiewa się w systemie językowo – migowym na określonym poziomie kształcenia,
- nie popełnia błędów w czasie wykonywania znaków ideograficznych,
- stosuje się do zasad systemu językowo – migowego z użyciem końcówek fleksyjnych,
- aktywnie uczestniczy w każdej lekcji (bardzo dobra frekwencja),

Człowiek – najlepsza inwestycja

- pisze samodzielnie teksty i potrafi przekazać je bez błędów w systemie językowo – migowym,
- bardzo dobrze tłumaczy przekaz języka migowego na język foniczny,
- bierze chętnie udział w konkursie języka migowego.

B) Zakres rozszerzony nauczania

WYMAGANIA PODSTAWOWE (ocena 3-4)

Uczeń:

- dobrze posługuje się daktylografią,
- poprawnie wykonuje polecenia nauczyciela w czasie lekcji,
- dobrze pracuje z podręcznikiem i tekstem,
- poprawnie używa w zdaniach znaków ideograficznych w oparciu o zasady gramatyki języka polskiego,
- potrafi samodzielnie odpowiedzieć w systemie językowo – migowym w formie dłuższej wypowiedzi.

WYMAGANIA ROZSZERZONE (ocena 5-6)

Uczeń:

- doskonale posługuje się systemem językowo – migowym,
- potrafi samodzielnie pisać własne teksty z wykorzystaniem technik komputerowych,
- podejmuje próby inscenizacyjne, pisze scenariusze, dialogi i opowiadania,
- chętnie pomaga przy organizacji imprez integracyjnych w szkole,
- przejawia postawę szacunku i tolerancji wobec kolegów,
- bierze udział w szkolnym konkursie języka migowego lub Ogólnopolskiej Olimpiadzie Języka Migowego i Miganego.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Ocenianie na zajęciach artystycznych:

Charakter tych zajęć wyklucza ocenianie umiejętności i efektów, gdyż uczestnikami projektu są zarówno osoby świadome posiadania talentów i rozwijające je poza szkołą, jak również osoby, które nie mają dużych zdolności artystycznych, a nawet borykające się z licznymi problemami utrudniającymi realizację postawionych przed nimi zadań.

W związku z tym, instruktorzy będą oceniali zaangażowanie uczniów i dążenie do doskonalenia się. Każdy z instruktorów oceni poziom, z którego uczeń „startował” na wstępie projektu, a następnie wskaże mocne i słabe strony, które zaobserwował podczas pracy przy projekcie. Droga, jaką uczeń pokonał, zaangażowanie i postawa, jaką reprezentował podczas uczestnictwa w projekcie, pozwoli dokonać oceny każdego z uczniów.

Twórcy programu, jak również doświadczeni instruktorzy zakładają, że ocena z zajęć artystycznych posiada głównie aspekt motywujący.

Ponieważ w ciągu każdego semestru nauki w szkole, uczniowie realizują zajęcia należące do różnych bloków, pojawiła się konieczność wystawienia jednej oceny z zajęć artystycznych. Aby była to ocena obiektywna, instruktorzy będą ustalali ocenę semestralną i roczną wspólnie.

Człowiek – najlepsza inwestycja

VII. Przykładowe realizacje.

Ekspresja talentów – integracja uczniów słyszących i niesłyszących w Zespole Szkół Integracyjnych we Wrocławiu	
Nazwa bloku:	Ekspresja i harmonia ruchu
Prowadzący:	Agnieszka Rybak
Temat zajęć:	Wprowadzenie do zajęć – techniki relaksacyjne
Cele zajęć:	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osiąga zadowolenie z uczestnictwa w zajęciach zespołu poprzez satysfakcję z udanych występów i efektów wspólnej pracy. - rozumie piękno i harmonię utworów muzycznych. - reaguje na przerwę w muzyce. - reaguje na zmiany tempa.
Metody realizacji:	<ul style="list-style-type: none"> - trening relaksacyjny z wykorzystaniem elementów muzykoterapii - relaksacja z elementami terapii tańca – mobilna rekreacja muzyczna, taniec czterech żywiołów, stretching, yoga.
Wykorzystane środki techniczne:	- odtwarzacz CD
Przebieg zajęć:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Omówienie programu bloku ekspresja ciała. 2. Rozgrzewka integracyjna – powtarzanie gestów. 3. Relaksacja (automasaż na podłodze) – jako technika rozluźniająca. 4. Uświadomienie struktury ciała.
Refleksja po zajęciach:	<p>Uczniowie bardzo różnie reagowali na proponowane ćwiczenia.</p> <p>Po zajęciach można wskazać uczniów, którzy mają problemy z komunikacją i tych, którzy z wielką łatwością realizują działania na forum grupy.</p>

Człowiek – najlepsza inwestycja

Ekspresja talentów – integracja uczniów słyszących i niesłyszących w Zespole Szkół Integracyjnych we Wrocławiu	
Nazwa bloku:	Ekspresja I harmonia ruchu
Prowadzący:	Agnieszka Zygmunt
Temat zajęć:	Podstawy ugruntowania
Cele zajęć:	Uczeń: – swobodnie porusza się w różnych kierunkach, jednocześnie obserwując przestrzeń wokół siebie.
Metody realizacji:	- poznawanie siebie poprzez ruch – wybrane elementy ćwiczeń Feldenkraisa. - wybrane elementy ćwiczenia z zakresu mobilnej rekreacji muzycznej. - ćwiczenia kształtujące sylwetkę – elementy sportów fitness/prosta choreografia z zakresu hi-low, step, ATB, TBC, latino dance, dirty dance, salsa, afro dance/
Wykorzystane środki techniczne:	- odtwarzacz CD
Przebieg zajęć:	1. Uczniowie leżą na podłodze. 2. Powolny ruch na podłodze z przemieszczaniem tak aby ciało maksymalnie przylegało do ziemi. 3. Powolny ruch jak najbliżej ziemi, tak aby ciało powoli odrywało się od niej. 4. Powolny ruch - taniec wchodząc o poziom wyżej: punkt styku z ziemią przez dłonie, stopy, kolana, głowę 5. Powolny ruch jak najbliżej ziemi, tak aby jak najmniejsza część ciała była na podłodze 6. Swobodne poszukiwanie płynnych przejść pomiędzy maksymalnym a minimalnym kontaktem z podłogą przy zachowaniu idei bliskiego z nią kontaktu. 7. Technika rolowania solo. 8. Technika rolowania w duecie. 9. Taniec improwizacyjny łączący wszystkie elementy.
Refleksja po zajęciach:	Większość uczniów ze zdziwieniem zauważyła, jak trudne jest utrzymanie stabilnej postawy, określenie swojego miejsca w przestrzeni. Proponowane zajęcia bardzo pobudziły uczniów do rozwijania komunikacji.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Ekspresja talentów – integracja uczniów słyszących i niesłyszących w Zespole Szkół Integracyjnych we Wrocławiu	
Nazwa bloku:	Ekspresja I harmonia ruchu
Prowadzący:	Agnieszka Zygmunt
Temat zajęć:	Stabilność jako symboliczny kontakt z ziemią.
Cele zajęć:	Uczeń: – swobodnie porusza się w różnych kierunkach, jednocześnie obserwując przestrzeń wokół siebie.
Metody realizacji:	- poznawanie siebie poprzez ruch – wybrane elementy ćwiczeń Feldenkraisa - wybrane elementy ćwiczenia z zakresu mobilnej rekreacji muzycznej.
Wykorzystane środki techniczne:	- odtwarzacz CD
Przebieg zajęć:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Chód skojarzeniowy – kontakt z ziemią. 2. Swobodny chód po sali w różnym tempie. 3. Chód po sali w różnych kierunkach z utrzymaniem jednego rytmu grupy. 4. Chód po sali w różnych kierunkach, utrzymanie jednego tempa, wybijanie rytmu rękoma 5. Partnerzy stoją tworząc punkt styku plecami – trening odczuwania. 6. Poszukiwanie różnych punktów styku; głowa, ramiona 7. Naciskanie / stawianie oporu – próba utrzymania stabilności. 8. Wspólne(w parach) przemieszczanie się w przestrzeni utrzymując punkt styku 9. W parach: refleksyjny, wolny taniec w trakcie którego jeden partner sprawdza stabilność drugiego. 10. Swobodny taniec jak najbliżej ziemi, w trakcie którego partner usiłuje wytrącić z równowagi tancerza. 11. Improwizacyjny taniec łączący wszystkie elementy.
Refleksja po zajęciach:	Uczniowie ze zdziwieniem przyjęli propozycję postrzegania siebie jako istoty symbolicznej. Wyjaśnienie im, że za pomocą swego ciała mogą stać się symbolami wielu zjawisk, wyraźnie otworzyło uczniów i umożliwiło dyskusję na temat konkretnych sytuacji, które można oddać poprzez ruch.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Ekspresja talentów – integracja uczniów słyszących i niesłyszących w Zespole Szkół Integracyjnych we Wrocławiu	
Nazwa bloku:	Ekspresja I harmonia ruchu
Prowadzący:	Agnieszka Rybak
Temat zajęć:	Łączność człowieka z ziemią.
Cele zajęć:	Uczeń: – swobodnie porusza się w różnych kierunkach, jednocześnie obserwując przestrzeń wokół siebie.
Metody realizacji:	- wybrane elementy ćwiczenia z zakresu mobilnej rekreacji muzycznej. - poznaj siebie poprzez ruch – wybrane elementy ćwiczeń Feldenkraisa. - elementy kinezylogii edukacyjnej
Wykorzystane środki techniczne:	- odtwarzacz CD
Przebieg zajęć:	1. Wytrząsanie w miejscu (sprężyna). 2. Wytrząsanie przeskakując z nogi na nogę, sprężynowo podczas chodzenia – zmiany określonym rytmem. 3. Technika Contact Improvisation – zabieranie partnera przez plecy jak najbliżej ziemi. 4. Technika CI opierania się i bezpiecznego upadku. 5. Technika CI szukania balansu. 6. Technika CI szukanie równowagi w duecie. Płynna zmiana poziomów. 7. Grupa podzielona na pół. Połowa zamknięte oczy w delikatnym ruchu balansującym. Druga połowa daje wsparcie tak aby utrzymać równowagę. Zmiany. 8. Masaż w parze - kołysanie.
Refleksja po zajęciach:	Uczniowie wykonywali zadania mające na celu uświadomienie sobie ich związku z ziemią. Ich realizacje wykazały, że uczniowie mają świadomość swych ograniczeń.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Ekspresja talentów – integracja uczniów słyszących i niesłyszących w Zespole Szkół Integracyjnych we Wrocławiu	
Nazwa bloku:	Ekspresja I harmonia ruchu
Prowadzący:	Agnieszka Rybak
Temat zajęć:	Uwrażliwienie na grupę.
Cele zajęć:	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osiąga zadowolenie z uczestnictwa w zajęciach zespołu poprzez satysfakcję z udanych występów i efektów wspólnej pracy. - umie współpracować w zespole, odczuwa poczucie więzi i odpowiedzialności za wspólną pracę. - stosuje w praktyce podstawowe formy towarzyskie obowiązujące podczas tańca (zaprasza do tańca, kulturalne zachowanie w tańcu).
Metody realizacji:	- wybrane elementy ćwiczenia z zakresu mobilnej rekreacji muzycznej.
Wykorzystane środki techniczne:	Odtwarzacz CD
Przebieg zajęć:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Grupa chodzi swobodnie w przestrzeni (różne kierunki, różne tempo) 2. W ruchu znalezienie wspólnego rytmu; wolno – szybko 3. Chód tak aby zauważać osoby przechodzące obok. 4. Zatrzymanie - próba patrzenia horyzontalnego. 5. Chód – zatrzymanie. Przy zatrzymaniu - kontakt wzrokowy z osobą, która jest najbliżej. 6. Zatrzymanie. Jedna osoba w grupie, bez słowa, podejmuje decyzje o przemieszczaniu. Kiedy zatrzymuje się – rusza kolejna. 7. Grupa porusza się - do wspólnego, równoczesnego zatrzymania się w tym samym czasie. 8. Połowa grupy porusza się z zamkniętymi oczami .Połowa stoi z otwartymi (uwaga na osoby poruszające się). Zmiana. 9. Przemieszczanie się w przestrzeni tak aby nikogo nie było za plecami. 10. Masaż w parach: oklepywanie, deszcz, głaskanie.
Refleksja po zajęciach:	<p>Zajęcia były zrealizowane tak, aby wesprzeć uczniów wycofanych i zamkniętych na grupę.</p> <p>Uczniowie, którzy postrzegani są jako zamknięci w sobie, często są wciągani do realizacji zadań.</p>

Człowiek – najlepsza inwestycja

Ekspresja talentów – integracja uczniów słyszących i niesłyszących w Zespole Szkół Integracyjnych we Wrocławiu	
Nazwa bloku:	Ekspresja I harmonia ruchu
Prowadzący:	Agnieszka Zygmunt
Temat zajęć:	Przestrzeń miejscem spotkań.
Cele zajęć:	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - swobodnie porusza się w różnych kierunkach, jednocześnie obserwując przestrzeń wokół siebie. - rozróżnia podstawowe cechy tańców narodowych, regionalnych i towarzyskich.
Metody realizacji:	- Ćwiczenia gimnastyczne z elementami tanecznymi z wykorzystaniem przyborów, płachty materiału, wstążek, hula hop, przedmiotu nietypowego np. gazet, balonów
Wykorzystane środki techniczne:	<ul style="list-style-type: none"> - płachty materiału, wstążki - hula hop - gazety, balony - odtwarzacz CD
Przebieg zajęć:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Taniec solo, tak, aby ciałem zaznaczyć jak największą powierzchnię – ruch peryferyjny (maksymalnie duże ruchy nogami, rękami) 2. Taniec solo z wyobrażeniem małej przestrzeni – kokon (taniec w miejscu) 3. Taniec solo w przestrzeni do spotkania grupą jak najbliżej siebie – mała przestrzeń. 4. Swobodny taniec z podjęciem decyzji o bliskości i dystansie. 5. Taniec w duecie jak najbliżej – jak najdalej. 6. Kula – Taniec z wyobrażeniem, że jest się w środku kuli, która jest toczona – małe i duże ruchy na przemian 7. Taniec w duecie – toczenie wspólnej kuli 8. Improwizacja w grupie – grupa stanowi jedną przestrzeń, tak jakby toczyła jedną kulę. 9. Improwizacja w grupie – Grupa podzielona na pół; jedna toczy małą kulę, druga dużą 10. Taniec w duecie przy wykorzystaniu techniki CI – utrzymanie kontaktu – punktu styku przez plecy, ramiona, dłonie – mała przestrzeń. 11. Improwizacja łącząca wszystkie elementy przestrzeni i CI
Refleksja po zajęciach:	<p>Uczniowie opowiadali o miejscach, w których najchętniej się spotykają.</p> <p>Osoby nieśmiałe były zachęcane do opowiedzenia o swoich ulubionych miejscach. W kilku przypadkach udało się przełamać nieśmiałość.</p>

Człowiek – najlepsza inwestycja

Ekspresja talentów – integracja uczniów słyszących i niesłyszących w Zespole Szkół Integracyjnych we Wrocławiu	
Nazwa bloku:	Ekspresja I harmonia ruchu
Prowadzący:	Agnieszka Rybak
Temat zajęć:	Dolne partie ciała symbolicznie związane ze stabilnością.
Cele zajęć:	Uczeń: - swobodnie porusza się w różnych kierunkach, jednocześnie obserwując przestrzeń wokół siebie.
Metody realizacji:	- wybrane elementy ćwiczenia z zakresu mobilnej rekreacji muzycznej.
Wykorzystane środki techniczne:	Odtwarzacz CD
Przebieg zajęć:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Masaż w parach - rozluźnianie dolnych kończyn (kołysanie, potrząsanie, odwodzenie) 2. Ruch na czworakach - uruchomienie bioder, zmiany poziomów. 3. Płynny taniec na czworakach - solo. 4. Płynny taniec na czworakach w duecie. 5. Płynny taniec w duecie - rozwinięcie; technika odwodzenie i opierania ciężaru ciała. 6. Poszukiwanie zmiany poziomów - płynne przejścia do wyjścia w górę. 7. Taniec improwizacyjny solo i w duecie. Taniec w duecie. Impuls - jako początek ruchu. 8. Taniec solo. Tracenie balansu. Powrót do równowagi. 9. Wspólna improwizacja.
Refleksja po zajęciach:	Zadania miały charakter taneczny i być może z tego powodu niektórzy uczniowie niechętnie brali w nich udział.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Ekspresja talentów – integracja uczniów słyszących i niesłyszących w Zespole Szkół Integracyjnych we Wrocławiu	
Nazwa bloku:	Język migany
Prowadzący:	Janusz Waszak
Temat zajęć:	Powtórzenie znaków migowych – ćwiczenia dialogowe i tekstowe z katalogu „Miasto” i „Jadalnia”.
Cele zajęć:	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kształtuje postawę tolerancji i współpracy w klasie. - komunikuje się z osobami słyszącymi. - kształtuje poczucie pełnosprawności. - kształtuje umiejętność czytania z ust. - doskonalą pracę z podręcznikiem.
Metody realizacji:	- Ćwiczenia dialogowe
Wykorzystane środki techniczne:	Tablica Podręcznik
Przebieg zajęć:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ćwiczenia poprawiające motorykę narządu mowy. 2. Uczniowie wybierają części mowy i zapisują na tablicy. 3. Ćwiczenia poprawiające artykulację. 4. Ćwiczenia tekstowe i dialogi – tłumaczenia tekstów w parach. 5. Udzielają odpowiedzi na pytania dotyczące tekstów. 6. Ocena pracy przez nauczyciela.
Refleksja po zajęciach:	<p>Uczniowie</p> <ul style="list-style-type: none"> - sprawnie używają alfabetu palcowego - potrafią tłumaczyć tekst i wykonywać polecenia. - umieją przekazać tekst równoległe z mówieniem. - dobrze pracują w zespole. - umieją dokonać samooceny.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Ekspresja talentów – integracja uczniów słyszących i niesłyszących w Zespole Szkół Integracyjnych we Wrocławiu	
Nazwa bloku:	Język migany
Prowadzący:	Janusz Waszak
Temat zajęć:	Utrwalenie i sprawdzenie znaków migowych z kat. „Turystyka i sport”; oraz „Wizyta u lekarza”.
Cele zajęć:	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwija język polski w mowie i piśmie, - rozwija umiejętność odczytywania mowy z ust, - wzbogaca słownictwo polskie w mowie, - przekazuje teksty w języku migowym – pełny wariant systemu językowo – migowego, - kształtuje rozwój intelektualny, emocjonalny i społeczny, - kształtuje poczucie pełnosprawności.
Metody realizacji:	<ul style="list-style-type: none"> - praca indywidualna jednolita i zróżnicowana - praca zespołowa - praca z tekstem, - projekt rozmowy pacjenta z lekarzem - zawody sportowe - wycieczka rekreacyjna - pytania i odpowiedzi - pisanie, mówienie, działanie
Wykorzystane środki techniczne:	<ul style="list-style-type: none"> - podręcznik, teksty własne - karty do uzupełnień - karta do samooceny - tablica
Przebieg zajęć:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prezentacja multimedialna 2. Udzielanie odpowiedzi na pytania i stosowanie pełnego wariantu języka migowego <ul style="list-style-type: none"> - znaki ideograficzne ze zbioru „turystyka, sport i wypoczynek” - znaki migowe ze zbioru „wizyta u lekarza” 3. Samodzielne pisanie dialogów i tekstów (praca w parach) 4. Ćwiczenia utrwalające artykulację <ul style="list-style-type: none"> - dopasowywanie odpowiednich sylab - odczytywanie wyrazów - rozwiązywanie rebusów 5. Podsumowanie zajęć <ol style="list-style-type: none"> a) Karta samooceny ucznia b) Tekst do tłumaczenia – ewaluacja 6. Ćwiczenia poprawiające motorykę narządu mowy. 7. Uczniowie wybierają części mowy i zapisują na tablicy. 8. Ćwiczenia poprawiające artykulację. 9. Ćwiczenia tekstowe i dialogi – tłumaczenia tekstów w parach. 10. Udzielają odpowiedzi na pytania dotyczące tekstów. 11. Ocena pracy przez nauczyciela.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Refleksja po zajęciach:	<p>Uczniowie:</p> <ul style="list-style-type: none">- sprawnie posługują się polskim alfabetem palcowym- potrafią odpowiedzieć na pytania stosując znaki migowe- umieją równolegle przekazać tekst w języku mówionym i mijanym- potrafią dokładnie odwzorować w przekazie miganym tekst razem z końcówkami fleksyjnymi- potrafią tłumaczyć tekst i wykonywać polecenia- umieją dokonać samooceny- współdziałają dobrze w zespole klasowym
-------------------------	---

Człowiek – najlepsza inwestycja

Ekspresja talentów – integracja uczniów słyszących i niesłyszących w Zespole Szkół Integracyjnych we Wrocławiu	
Nazwa bloku:	Język migany
Prowadzący:	Janusz Waszak
Temat zajęć:	Wprowadzenie znaków migowych z katalogu „Nazwy geograficzne”
Cele zajęć:	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznaje nowe znaki ideograficzne: państwa świata; nazwy miast polskich, - rozwija język ojczysty w mowie i piśmie, - kształtuje umiejętność czytania mowy z ust, - usprawnia komunikację w pełnym wariacie systemu językowo-migowego, - kształtuje sprawność językową, - komunikuje się z osobami słyszącymi, - kształtuje postawę tolerancji i współpracy w zespole.
Metody realizacji:	<ul style="list-style-type: none"> - praca indywidualna jednolita i zróżnicowana - praca zespołowa - praca z tekstem i podręcznikiem - układanie tekstów własnych - inscenizacja - pokaz i demonstracja - praca w grupach pod kierunkiem nauczyciela - pisanie, mówienie, działanie
Wykorzystane środki techniczne:	<ul style="list-style-type: none"> - podręcznik „Język migowy w szkole cz. I” - karty pracy ucznia - teksty do tłumaczenia - słownik języka migowego - komputer, ekran, płyta CD - tablica

Człowiek – najlepsza inwestycja

Przebieg zajęć:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ćwiczenia usprawniające dłonie 2. Ćwiczenia usprawniające motorykę narządów mowy. 3. Udzielanie odpowiedzi na pytania. 4. Uczniowie odgrywają scenę – rozmowa z lekarzem (3 pary uczniów) 5. Zapoznanie z nowymi znakami migowymi ze zbioru „Nazwy geograficzne” – praca zespołowa 6. Synonimy i antonimy wyrazu „państwowy” 7. Związki frazeologiczne: <ul style="list-style-type: none"> - wolna amerykanka - udawać Greka - siedzieć jak na tureckim kazaniu - plaga egipska 8. Udzielanie odpowiedzi na pytania. 9. Uzupełnianie kart pracy przez uczniów. 10. Ćwiczenia utrwalające poznane znaki (tekst „Moje wakacje w Grecji”) <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwiązanie krzyżówki. 2. Prezentacja multimedialna. 3. Samoocena uczniów.
Refleksja po zajęciach:	<p>Uczniowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sprawnie posługują się alfabetem palcowym - potrafią odpowiedzieć na pytania w języku migowym - umieją porozumieć się w systemie migowym - prawidłowo wykonują polecenia nauczyciela i uczniów wspomagających - współdziałają w zespole warsztatowym - potrafią dokonać samooceny

Człowiek – najlepsza inwestycja

Ekspresja talentów – integracja uczniów słyszących i niesłyszących w Zespole Szkół Integracyjnych we Wrocławiu	
Nazwa bloku:	Język migany
Prowadzący:	Janusz Waszak
Temat zajęć:	Wprowadzenie znaków migowych z katalogu „Historia i współczesność”; „Po zakończeniu szkoły”.
Cele zajęć:	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wprowadza nowe znaki ideograficzne wg tematu, - rozwija język ojczysty w mowie i piśmie, - kształtuje umiejętność czytania mowy z ust, - usprawniania komunikację w pełnym wariancie systemu językowo-migowego, - kształtuje sprawność językową, - komunikuje się z osobami słyszącymi, - kształtuje postawy tolerancji i współpracy w zespole.
Metody realizacji:	<ul style="list-style-type: none"> - praca indywidualna jednolita i zróżnicowana - praca zespołowa - praca z tekstem i podręcznikiem - układanie tekstów własnych - pokaz i demonstracja - praca w grupach pod kierunkiem nauczyciela - pisanie, mówienie, działanie
Wykorzystane środki techniczne:	<ul style="list-style-type: none"> - podręcznik „Język migowy w szkole” cz. I, II - karty pracy ucznia - teksty do tłumaczenia - słownik języka migowego - komputer, ekran, płyta
Przebieg zajęć:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ćwiczenia usprawniające dłonie 2. Sprawdzenie znaków migowych z lekcji poprzednich. 3. Prezentacja multimedialna. 4. Zapoznanie z nowymi znakami migowymi ze zbioru „Historia i współczesność” oraz „Po zakończeniu szkoły” – praca zespołowa 5. Układanie tekstów własnych. 6. Prezentacja tekstów własnych. 7. Udzielanie odpowiedzi na pytania. 8. Uzupełnianie kart pracy przez uczniów. 9. Ćwiczenia utrwalające poznane znaki (tekst „Moja pierwsza praca”) 10. Rozwiązanie krzyżówki. 11. Samoocena uczniów.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Refleksja po zajęciach:	uczniowie: <ul style="list-style-type: none">- sprawnie posługują się alfabetem palcowym- rozpoznają odmienne części mowy i tworzy ich poprawne formy- potrafią odpowiedzieć na pytania w języku migowym- umieją porozumieć się w systemie migowym- prawidłowo wykonują polecenia nauczyciela i uczniów wspomagających- współdziałają w zespole warsztatowym- potrafią dokonać samooceny
-------------------------	--

Człowiek – najlepsza inwestycja

Ekspresja talentów – integracja uczniów słyszących i niesłyszących w Zespole Szkół Integracyjnych we Wrocławiu	
Nazwa bloku:	Język migany
Prowadzący:	Janusz Waszak
Temat zajęć:	Wprowadzenie znaków migowych z katalogu „Kształcenie”
Cele zajęć:	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wprowadzenie nowe znaki ideograficzne, - rozwija język polski w mowie i piśmie, - rozwija umiejętność odczytywania mowy z ust, - wzbogaca słownictwo polskie w mowie, - przekazuje teksty w języku miganym – pełny wariant systemu językowo – migowego, - kształtuje rozwój intelektualny, emocjonalny i społeczny, - kształtuje poczucie pełnosprawności.
Metody realizacji:	<ul style="list-style-type: none"> - praca indywidualna jednolita i zróżnicowana - praca zespołowa - praca z tekstem - pokaz i demonstracja - pytania i odpowiedzi - pisanie, mówienie, działanie - metoda ewaluacji
Wykorzystane środki techniczne:	<ul style="list-style-type: none"> - podręcznik „Język migany w szkole” cz. I, II - karta do samooceny - komputer, CD - tekst do tłumaczenia „Z życia szkoły” - słownik polskiego języka miganego
Przebieg zajęć:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ćwiczenia usprawniające dłonie (zginanie, prostowanie, splatanie palców) 2. Pytania ze zbioru zdań ćwiczeniowych. 3. Prezentacja multimedialna. 4. Uczniowie samodzielnie odmieniają czasowniki: krytykować, przypominać, wykonywać, kształcić, studiować. 5. Powtórzenie nowych znaków ideograficznych ze zbioru „Kształcenie” (praca w grupach): <ol style="list-style-type: none"> a) synonimy i antonimy wyrazów: oszczędzać, oszczędny, pazerność 6. Udzielanie odpowiedzi na pytania – stosowanie pełnego wariantu języka miganego 7. Uzupełnianie zdań w kartach pracy 8. Ćwiczenia utrwalające artykulację i poznane znaki migowe (odczytywanie wyrazów) 9. Karta samooceny ucznia 10. Tekst do tłumaczenia „Z życia szkoły”

Człowiek – najlepsza inwestycja

Refleksja po zajęciach:	<p>Uczniowie:</p> <ul style="list-style-type: none">- sprawnie posługują się polskim alfabetem palcowym- rozpoznają odmienne części mowy i tworzy ich poprawne formy- potrafią odpowiedzieć na pytania stosując znaki migowe- umieją przekazać tekst w języku mówionym i miganym uwzględniając zakończenia fleksyjne- potrafią tłumaczyć tekst i wykonywać polecenia- umieją dokonać samooceny- współdziałają dobrze w zespole klasowym
-------------------------	---

Człowiek – najlepsza inwestycja

Ekspresja talentów – integracja uczniów słyszących i niesłyszących w Zespole Szkół Integracyjnych we Wrocławiu	
Nazwa bloku:	Język migany
Prowadzący:	Janusz Waszak
Temat zajęć:	Nauka znaków migowych ze zbioru „Literatura”.
Cele zajęć:	Uczeń: poznaje nowe znaki migowych, kształtuje czytanie z ust, kształtuje cierpliwość i wytrwałości, doskonali pracę z podręcznikiem, kształtuje postawy tolerancji i współpracy w klasie.
Metody realizacji:	<ul style="list-style-type: none"> - praca indywidualna jednolita i zróżnicowana - praca zespołowa - praca z tekstem - pokaz i demonstracja - pytania i odpowiedzi
Wykorzystane środki techniczne:	<ul style="list-style-type: none"> - podręcznik „Język migany w szkole” cz. I, II - słownik polskiego języka migowego
Przebieg zajęć:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ćwiczenia – obserwacja filmów wideo. 2. Ćwiczenia poprawiające motorykę dłoni. 3. Uczniowie wybierają części mowy w z fragmentu tekstu literackiego. 4. Uczniowie poznają nowe znaki ideograficzne. 5. Synonimy i antonimy wybranych wyrazów: zdolny, pilność, inteligent, aktywny. 6. Udzielają odpowiedzi na pytania. 7. Krzyżówka „integracja” 8. Ocena pracy przez nauczyciela.
Refleksja po zajęciach:	Uczniowie: <ul style="list-style-type: none"> - potrafią rozpoznać części mowy. - umieją korzystać z filmu wideo. - potrafią pokazać nowe znaki migowe. - umieją zastosować pełny wariant systemu językowo-migowego. - dobrze współpracują ze sobą.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Ekspresja talentów – integracja uczniów słyszących i niesłyszących w Zespole Szkół Integracyjnych we Wrocławiu	
Nazwa bloku:	Teatr z elementami biblioterapii
Prowadzący:	Paweł Skonieczny
Temat zajęć:	Wyrażanie emocji mimiką i ruchem ciała.
Cele zajęć:	Uczeń: - przełamuje opory przed występami publicznymi, - doskonali umiejętność wyrażania emocji mimiką i ruchem ciała.
Metody realizacji:	- Praca indywidualna - Praca w grupie - Elementy pantomimy - Warsztat
Wykorzystane środki techniczne:	- Kamera - Sprzęty codziennego użytku (krzesła, stoły, itp.)
Przebieg zajęć:	1. Krzesła. Uczeń siada na pierwszym krześle i bez słów odgrywa „smutek”. Następnie siada na drugim krześle i odgrywa wesołość. Następnie siada na trzecim krześle i odgrywa strach. 2. Trzyosobowe grupy uczniów przygotowują krótkie scenki wyrażając emocje za pomocą ruchu i mimiki. Scenki są rejestrowane za pomocą kamery. 3. Uczniowie z instruktorem oglądają zarejestrowane scenki i omawiają je.
Refleksja po zajęciach:	Uczniowie: - poradzili sobie dobrze z zadaniami, a co równie ważne, potrafili bawić się tymi zadaniami aktorskimi. - w większości byli otwarci i odważni. - zazwyczaj chętnie wchodzili w relacje między sobą. - niektórzy mieli duże opory z otwarciem się i odegraniem emocji.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Ekspresja talentów – integracja uczniów słyszących i niesłyszących w Zespole Szkół Integracyjnych we Wrocławiu	
Nazwa bloku:	Teatr z elementami biblioterapii
Prowadzący:	Agnieszka Kowal
Temat zajęć:	Co to jest scenariusz? Redagowanie własnych scenariuszy
Cele zajęć:	Uczeń: - poznaje przykładowe scenariusze sztuk teatralnych, - przekłada proste teksty literackie na scenariusz teatralny
Metody realizacji:	- problemowa, poszukująca
Wykorzystane środki techniczne:	- komputer, rzutnik - schemat scenariusza (załącznik nr 4)
Przebieg zajęć:	- Wprowadzenie pojęcia scenariusz. - Omówienie zasad tworzenia scenariusza. - Redagowanie scenariuszy (samodzielnie oraz w małych grupach) - na podstawie wybranych scenek sytuacyjnych. - Odczytanie prac. - Omówienie i podsumowanie zajęć.
Refleksja po zajęciach:	Młodzież chętnie redagowała swoje scenariusze. Zasady ich tworzenia nie stwarzały uczniom kłopotów. Praca w grupach wyzwoliła emocje i możliwości kreacyjne dzieci zdrowych i niepełnosprawnych.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Ekspresja talentów – integracja uczniów słyszących i niesłyszących w Zespole Szkół Integracyjnych we Wrocławiu	
Nazwa bloku:	Teatr z elementami biblioterapii
Prowadzący:	Agnieszka Kowal
Temat zajęć:	Praca nad dykcją
Cele zajęć:	Uczeń: - kształtuje poprawną wymowę, - „realizuje” samogłosek i spółgłosek w tekście,
Metody realizacji:	- poszukująca, heureka
Wykorzystane środki techniczne:	- dyktafon, odtwarzacz CD
Przebieg zajęć:	1. Rozdanie uczniom kartek z historiami. 2. Odczytywanie krótkich historii. 3. Wspólne ocenianie według podanych wcześniej kryteriów. 4. Nagrywanie wypowiedzi najwyżej punktowanych. 5. Wspólne odsłuchiwanie.
Refleksja po zajęciach:	Na zajęciach uczniowie ćwiczyli dykcję (podnosząc poziom komunikacji), uczyli się poprawnej mowy, co w rezultacie podniosło sposób poprawnej wymowy scenicznej.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Ekspresja talentów – integracja uczniów słyszących i niesłyszących w Zespole Szkół Integracyjnych we Wrocławiu	
Nazwa bloku:	Teatr z elementami biblioterapii
Prowadzący:	Agnieszka Kowal
Temat zajęć:	Ćwiczenia z zakresu ruchu scenicznego
Cele zajęć:	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracuje nad eliminowaniem „prywatności” w trakcie gry na scenie - ustawia się wobec publiczności oraz innych wykonawców na scenie, - doskonali umiejętności współdziałania w grupie.
Metody realizacji:	- Ćwiczeniowo- ruchowe
Wykorzystane środki techniczne:	- Odtwarzacz CD, rzutnik i komputer
Przebieg zajęć:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wybór chętnych osób do udziału w ćwiczeniu. 2. Wykonywanie zadań przez uczniów: 3. wzorcowe odczytanie tekstu, odegranie krótkiej pantomimy, 4. odczytanie tego samego tekstu w różnych intencjach. 5. Omówienie i podsumowanie zajęć.
Refleksja po zajęciach:	Ćwiczenia stworzyły możliwość autoprezentacji zdolności kreatywnych uczniów. Dzieci walczyły z treścią, jednak potrafiły nad nią zapanować.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Ekspresja talentów – integracja uczniów słyszących i niesłyszących w Zespole Szkół Integracyjnych we Wrocławiu	
Nazwa bloku:	Teatr z elementami biblioterapii
Prowadzący:	Paweł Skonieczny
Temat zajęć:	Wyrażanie emocji mimiką i ruchem ciała. Tworzenie „prac powitalnych”, których motywem przewodnim są słowa powitania.
Cele zajęć:	Uczeń: - przełamuje opory przed występami publicznymi, - doskonali umiejętności wyrażania emocji mimiką i ruchem ciała.
Metody realizacji:	- Praca indywidualna - Praca w grupie - Elementy pantomimy - Warsztat
Wykorzystane środki techniczne:	- Kamera - Sprzęty codziennego użytku (krzesła, stoły, itp.)
Przebieg zajęć:	4. Krzesła. Uczeń siada na pierwszym krześle i bez słów odgrywa „smutek”. Następnie siada na drugim krześle i odgrywa wesołość. Następnie siada na trzecim krześle i odgrywa strach. 5. Trzyosobowe grupy uczniów przygotowują krótkie scenki wyrażając emocje za pomocą ruchu i mimiki. Scenki są rejestrowane za pomocą kamery. 6. Uczniowie z instruktorem oglądają zarejestrowane scenki i omawiają je.
Refleksja po zajęciach:	Uczniowie: - poradzili sobie dobrze z zadaniami, a co równie ważne, potrafili bawić się tymi zadaniami aktorskimi. - w większości byli otwarci i odważni. - zazwyczaj chętnie wchodzili w relacje między sobą. - niektórzy mieli duże opory z otworzeniem się i odegraniem emocji.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Ekspresja talentów – integracja uczniów słyszących i niesłyszących w Zespole Szkół Integracyjnych we Wrocławiu	
Nazwa bloku:	Sztuki plastyczne
Prowadzący:	Anna Burycz
Temat zajęć:	Tworzenie „prac powitalnych”, których motywem przewodnim są słowa powitania.
Cele zajęć:	Uczeń: - integruje się z grupą, - postrzeganie sztuki plastyczne jako sposób komunikowania się.
Metody realizacji:	- praca w grupie - pokaz - tworzenie plakatu
Wykorzystane środki techniczne:	- materiały plastyczne
Przebieg zajęć:	1. Uczniowie poznają zasady tworzenia plakatu. 2. Nauczyciel prezentuje możliwe techniki tworzenia plakatu. 3. Uczniowie dzielą się na grupy. 4. Uczniowie dyskutują nad projektem. 5. Uczniowie tworzą plakat, w którym pojawiają się słowa i gesty powitania. 6. Uczniowie prezentują prace. 7. Uczniowie omawiają plakaty.
Refleksja po zajęciach:	Uczniowie: - Stworzyli ciekawe prace. - Podczas pracy bardzo efektywnie komunikowali się. - Stosowali bardzo różne techniki artystyczne.

Człowiek – najlepsza inwestycja

VIII. Ewaluacja

Autorzy projektu proponują przeprowadzanie badania ankietowego dosyć często, zarówno podczas realizacji projektu, jak i po jego zakończeniu. Umożliwi to kontrolę poziomu realizacji celów, jak również pozwoli dostosować podejmowane działania do oczekiwań i potrzeb uczniów. Ponieważ są to ankiety nieskomplikowane, nadają się do przeprowadzenia w krótkim czasie, a ich opracowanie i omówienie nie zajmie wiele czasu.

Poniżej prezentujemy trzy ankiety skierowane do wszystkich uczestników projektu. Ich celem jest:

- dokonanie oceny poziomu prowadzenia zajęć;
- ocena pracy instruktorów;
- zbadanie trafności doboru materiału, metod i środków;
- ocena poziomu realizacji celów projektu;
- zdiagnozowanie potrzeb uczestników projektu;
- uzyskanie informacji o wpływie działań projektowych na proces integracji;

Człowiek – najlepsza inwestycja

załącznik nr 1.

Ankieta nr 1 dla uczniów realizujących program „Ekspresja talentów – integracja uczniów słyszących i niesłyszących”.

1. Czy jesteś zadowolony, że bierzesz udział w projekcie?

Tak Nie

2. Czy zauważasz, że w projekcie dokonuje się proces integracji?

Tak Nie

3. Czy masz poczucie, że bierzesz udział w czymś ważnym?

Tak Nie

4. Czy w projekcie możesz rozwijać swoje talenty?

Tak Nie

5. W których zajęciach uczestniczyłeś najchętniej?

Język migany
Ekspresja i harmonia ruchu
Teatr z elementami biblioterapii
Sztuki plastyczne

6. Jakie cechy rozwinąłeś dzięki projektowi?

Odpowiedzialność
Otwartość
Aktywność
Optymizm
Odprężenie
Samoakceptacja
Asertywność
empatia

Człowiek – najlepsza inwestycja

7. Jakie zmiany zaszły w Tobie dzięki uczestniczeniu w projekcie?

większa odwaga przy wystąpieniach publicznych
aktywniejsze uczestniczenie w życiu
mniejszy poziom frustracji
poprawa umiejętności czytania
zwiększenie wrażliwości na sztukę
zwiększenie umiejętności pracy w grupie
lepsze wyrażanie swoich potrzeb
lepsza komunikacja
poprawa sprawności ruchowej

8. Czy odpowiadało Ci tempo pracy na zajęciach?

Tak Nie

9. Czy odpowiada Ci atmosfera na zajęciach?

Tak Nie

10. Czy zadania były dostosowane do Twoich możliwości?

Tak Nie

Człowiek – najlepsza inwestycja

załącznik nr 2.

Ankieta nr 2 dla uczniów realizujących program „Ekspresja talentów – integracja uczniów słyszących i niesłyszących”.

Zaznacz jedną odpowiedź?

1. W jakim zakresie nauka języka miganego zwiększa Twoje umiejętności w zakresie komunikacji?

Bardzo

Średnio

Słabo

2. Czy uważasz, że umiejętność posługiwania się językiem miganym pomoże Ci w późniejszym życiu?

tak

nie

nie wiem

3. Czy uważasz, że zajęcia języka miganego to okazja do tego, aby uczniowie słabosłyszący wykazali się swoimi talentami komunikacyjnymi?

tak

nie

4. Czy dzięki zajęciom z języka miganego lepiej rozumiesz problemy i potrzeby uczniów słabosłyszących?

tak

nie

bez zmian

5. Czy wspólna nauka języka miganego przyczynia się do integracji w naszej szkole?

tak

nie

Człowiek – najlepsza inwestycja

załącznik nr 3.

Ankieta nr 3 dla uczniów realizujących program „Ekspresja talentów – integracja uczniów słyszących i niesłyszących”.

1. Czy według Ciebie projekt „Ekspresja Talentów” przyczynia się do integracji uczniów słyszących i niesłyszących?

tak

Średnio

nie

2. Czy uważasz, że umiejętność zdobywane podczas realizacji projektu przydadzą Ci się w późniejszym życiu?

tak

nie

nie wiem

3. Które działania realizowane w tym roku szkolnym, podobały Ci się najbardziej?

.....

.....

.....

4. Które działania realizowane w tym roku szkolnym, podobały Ci się najmniej?

.....

.....

.....

5. Jakie umiejętności rozwijałeś/aś szczególnie, podczas zajęć projektowych, realizowanych w tym roku?

.....

.....

.....

